

Seminarium naukowo-techniczne Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie

Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru w aspekcie istniejącej sieci wodociągowej w jednostkach osadniczych

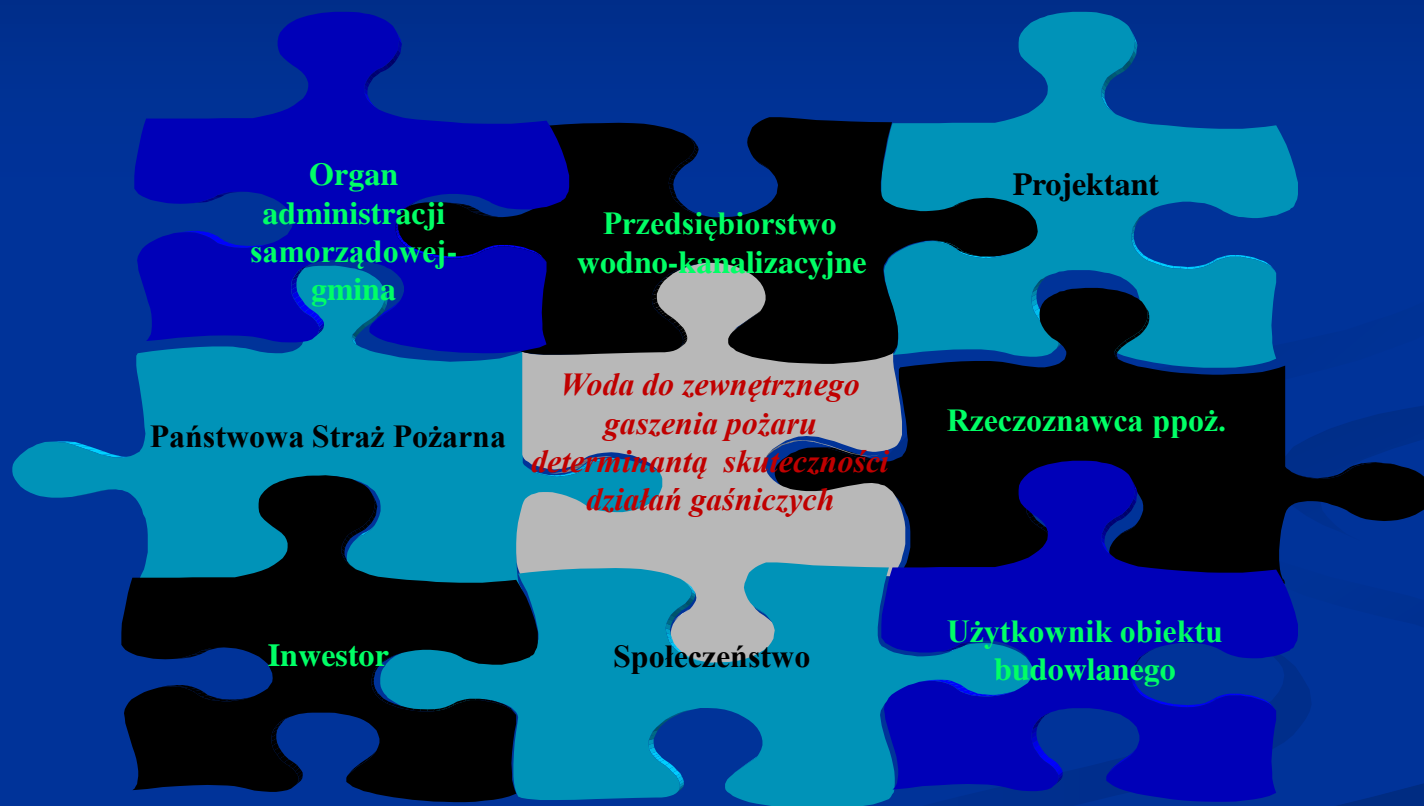
dr hab. inż. prof. UJ Bogdan Kosowski
Katedra Bezpieczeństwa Narodowego
Rzecznawca ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych

Zakopane, październik 2024 r.

„Pytanie problemowe”

Czy inwestor (przedsiębiorca) ma obowiązek zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru dla obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie jednostki osadniczej ?

Projektowanie i wykorzystywanie zasobów wodnych - sieci wodociągowych

Podstawowy zakres normatywny

- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. nr 124, poz. 1030).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721).
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z 2007 r. Nr 147, poz. 1033 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97).
- Regulamin uchwalany przez Radę Gminy, określający prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, a w tym warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443.).

Wybrane definicje

- 1) jednostka osadnicza – zgodnie art. 2 pkt 1, ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, to wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi;
- 2) zabudowa kolonialna (kolonii) - w art. 2 pkt 2, cytowanej powyżej ustawy, to jednostka osadnicza powstała jako rezultat ekspansji miejscowości poza obszar wcześniej istniejącej zabudowy, w szczególności: kolonię miasta, kolonię wsi.

Zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych

Wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych może być określona odrębnie dla dzielnicy i osiedla w jednostce osadniczej, pod warunkiem oddzielenia ich od innych dzielnic i osiedli pasami niezabudowanego terenu o szerokości co najmniej 100 m, na których dopuszcza się drzewostan liściasty lub mieszany składający się co najmniej w 50 % z drzew liściastych.

Wymagania w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

- jednostka osadnicza o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 osób, niestanowiąca zabudowy kolonijnej, a także znajdujące się w jej granicach budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiekty budowlane produkcyjne i magazynowe;
- budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz obiekty budowlane produkcyjne i magazynowe, znajdujące się poza granicami jednostek osadniczych wymienionych powyżej, o kubaturze brutto przekraczającej 2500 m³ lub o powierzchni przekraczającej 500 m², z wyjątkiem stacji paliw płynnych ze zbiornikami o łącznej pojemności do 200 m³ i stacji gazu płynnego,

c.d.

- obiektów budowlanych niebędących budynkami, przeznaczonych na potrzeby użyteczności publicznej lub do zamieszkania zbiorowego, w których znajduje się strefa pożarowa o powierzchni przekraczającej 1000 m² lub przeznaczona do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób;
- obiekty budowlane gospodarki rolnej o powierzchni strefy pożarowej przekraczającej 1000 m².

c.d.

dla pozostałych obiektów budowlanych woda do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru jest zapewniana w ramach ilości wody przewidywanych dla jednostek osadniczych, nie mniejszej jednak niż $10 \text{ dm}^3/\text{s}$, przy czym w przypadku jednostki osadniczej o liczbie mieszkańców do 2 000 wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru dla pozostałych obiektów budowlanych powinna wynosić co najmniej $5 \text{ dm}^3/\text{s}$,

przy czym:

c.d.

konieczne jest uwzględnienie zapisów unormowania odnoszących się do budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego oraz innych obiektów budowlanych o takim przeznaczeniu, charakteryzujących się parametrami:

- kubatury brutto do 5000 m³ i powierzchni wewnętrznej do 1000 m² (10dm³/s) - z co najmniej jednego hydrantu,
- kubatury brutto powyżej 5000 m³ i powierzchni wewnętrznej powyżej 1000 m² (20dm³/s) - z co najmniej dwóch hydrantów

oraz

dla obiektów (10 dm³/s) - z co najmniej jednego hydrantu, występujących w jednostce osadniczej o liczbie mieszkańców do 2000, w których wymagana ilość wody wynosi 5 dm³/s.

Urządzenia zapewniające wodę

Woda do celów przeciwpożarowych dla obiektów, powinna być dostępna w szczególności z urządzeń zaopatrujących w wodę ludność, zgodnie z regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Woda do celów przeciwpożarowych w wymaganej ilości, powinna zapewniać sieć wodociągowa doprowadzająca wodę do jednostki osadniczej.

Wodociąg nie tylko do celów ppoż.

W takim przypadku wodociąg winien posiadać wydajność zapewniającą łącznie wymaganą ilość wody dla potrzeb:

- 1) przeciwpożarowych,
- 2) bytowo-gospodarczych, ograniczonych do 15%,
- 3) przemysłowych, ograniczonych do niezbędnej obsługi urządzeń technologicznych.

Wybrane wymagania dla sieci wodociągowej (hydrantów) **stanowiącej źródło wody do celów ppoż.**

- 1) zasilana z pompowni przeciwpożarowej, zbiornika wieżowego, studni lub innych urządzeń, zapewniających wymaganą wydajność i ciśnienie w hydrantach zewnętrznych, nawet tych niekorzystnie ulokowanych, przez co najmniej 2 godziny,
- 2) sieć wodociągowa przeciwpożarowa powinna zapewniać wydajność nie mniejszą niż $5 \text{ dm}^3/\text{s}$ i ciśnienie w hydrancie zewnętrznym nie mniejsze niż $0,1 \text{ MPa}$, przez co najmniej 2 godziny.

c.d.

3) sieć wodociągowa przeciwpożarowa obwodowa (DN 100 - rura stalowa), przy czym dopuszcza się budowę sieci wodociągowej przeciwpożarowej *rozgałęzieniowej* (miejsce, od którego rozchodzą się linie boczne) (DN125 - rura stalowa) poza obszarami miejskimi oraz tam, gdzie łączna wymagana ilość wody nie przekracza 20 dm³/s,

4) w obiekcie budowlanym produkcyjnym i magazynowym, w którym wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych do zewnętrznego gaszenia pożaru przekracza 30 dm³/s, w zakładach rafineryjnych i petrochemicznych oraz **na magistralnym przewodzie wodociągowym przeciwpożarowym należy instalować hydranty nadziemne o średnicy nominalnej DN 100.**

lub

c.d.

DN 150 w przypadku zapewnienia możliwości intensywnego czerpania wody do celów przeciwpożarowych na sieciach wodociągowych o średnicy nominalnej nie mniejszej niż DN 250,

5) najbliższego hydrantu od chronionego obiektu budowlanego - do 75 m,

6) poza obszarami miejskimi odległość między hydrantami powinna być dostosowana do gęstości istniejącej i planowanej zabudowy.

Co w przypadku braku wymaganej ilości wody z wodociągu ?

powinno się

wykonać w odległości nie większej niż 250 m od skrajnej zabudowy jednostki osadniczej lub chronionego obiektu budowlanego, co najmniej jedno z następujących uzupełniających źródeł wody:

- 1) studnię o wydajności nie mniejszej niż $10 \text{ dm}^3/\text{s}$,
- 2) punkt czerpania wody przy naturalnym lub sztucznym zbiorniku wodnym o pojemności zapewniającej odpowiedni zapas wody albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody nie mniejszym niż $20 \text{ dm}^3/\text{s}$ przy najniższym stanie wód,
- 3) przeciwpożarowy zbiornik wodny spełniający wymagania Polskiej Normy.

Oddziaływanie przyszłościowe

Określenia potrzeb w zakresie instalowania hydrantów dokonują właściwe miejscowo organy Państwowej Straży Pożarnej w ramach opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwiązywanie problemów bieżącej działalności inwestycyjnej

W przypadku braku źródła wody zapewniającego wymaganą ilość wody do celów przeciwpożarowych, właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej na wniosek właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu, może dopuścić na czas określony zastępcze źródło wody do celów przeciwpożarowych, *a w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy spełnienie wymagań dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę jest niemożliwe ze względu na lokalne uwarunkowania lub jest uzasadnione przyjęcie innych rozwiązań, na wniosek właściciela budynku, obiektu budowlanego lub terenu, dopuszcza się stosowanie rozwiązań zamiennych, które zapewniają nie pogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej, uzgodnionych z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.*

Odpowiedź na postawione pytanie problemowe

Czy inwestor ma obowiązek zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru dla obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie jednostki osadniczej ?

NIE, ponieważ woda do zewnętrznego gaszenia pożaru powinna zapewnić jednostka samorządu terytorialnego

chyba,

że dla obiektów wymagających większej ilości wody, znajdujących się w jednostce osadniczej, dla której spełnione są warunki normatywne zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru z punktu widzenia ilości osób zamieszkujących.

Działalność organów administracji publicznej

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, do czego między innymi odnosi się zapis konstytucyjny zawierający normę wskazującą - *wszelkie działania organu władzy publicznej opierają się na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej* — art. 7 Konstytucji RP,

którą dla samorządu gminnego jest *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*, a w niej zadania obejmujące zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, między innymi:

- *wodociągi i zaopatrzenie w wodę, ...*
- *porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i ...*

Konkluzje

**DZIAŁAĆ (...) TO ZMIERZAĆ DO
OKREŚLONEGO CELU W DANYCH
WARUNKACH ZA POMOCĄ WŁAŚCIWYCH
ŚRODKÓW (...)**

T. Kotarbiński

Dziękuję Państwu za uwagę